

Amsterdam, september 2018, elloel 5758

Bijdrage Joodse Gemeente Amsterdam (NIHS) t.b.v. rondetafelgesprek antisemitisme d.d. 12 september 2018 vaste commissie voor Binnenlandse Zaken Tweede Kamer.

Allereerst dank dat u de Joodse gemeente Amsterdam heeft uitgenodigd voor dit rondetafelgesprek met de vraag: "Hoe uit antisemitisme zich in het dagelijkse leven van Joden in Nederland? Wat zijn de gevolgen van antisemitisme voor betrokkenen?"

In de beleving en het veiligheidsgevoel van de Joodse gemeenschap is met name de houding van autoriteiten ten opzichte van antisemitische incidenten wat de impact van antisemitisme bepaalt. In die zin is uw uitnodiging bovenal een belangrijk positief signaal.

Waarom benoemen wij hier vooral de houding van de autoriteiten.

In elke heterogene samenleving doen zich sentimenten voor waarbij 'vreemd' wordt gekeken naar hen die afwijken van het gemiddelde (het 'normale') of dit gaat om religie, afkomst, gaardheid, uiterlijk of welke andere vorm van 'anders zijn' dan ook. In dit kader is het feit dat er zich antisemitische incidenten voor doen verklaarbaar en helaas ook onvermijdelijk.

Niet het feit dat er incidenten zijn, maar hoe de samenleving daarmee om gaat, bepaalt het effect van die incidenten in het dagelijks leven en de impact op het individu.

De belangrijkste vraag voor de beleving van de Joodse gemeenschap is dan ook hoe gaan de verantwoordelijke autoriteiten om met die incidenten en in welke mate geven zij mij bescherming om als Jood, in Nederland Joods te kunnen leven.

Verschuinselen van antisemitisme zijn divers, zo ook de autoriteiten die hier op moeten reageren. Het gaat niet alleen om het uitschelden van een individu op straat of in de klas. Het gaat om een grote diversiteit aan zaken; van spreekkoren op sportvelden, demonstraties die Joden vergelijken met Nazi's en ze uit Israël willen verdrijven, het ter discussie stellen van fundamentele Joodse gebruiken als besnijdenis of koosjere slacht, het bekladden of vernielen van herkenbare Joodse objecten tot ontkenning van de holocaust of de Joodse geschiedenis in het klaslokaal. Maar, vooral gaat het om; hoe reageert de politieagent, de scheidsrechter of het clubbestuur, de burgemeester, de leraar of het schoolhoofd?

Treden zij kordaat op om te laten zien dat dit soort uitingen in Nederland niet getolereerd worden, of tonen zij een verkeerd soort van tolerantie met de daders. Bewegen zij een beetje mee, vergoelijken, bagatelliseren of negeren zij.

Helaas is die laatste houding nog wat wij teveel zien. Het is een dergelijke lakse houding die de Joodse gemeenschap een oncomfortabel gevoel geeft. Als je niet meer kunt vertrouwen op bescherming van de autoriteiten ben je immers onbeschermd.

Let wel, het gaat hier niet om de formele beveiliging van Joodse objecten, die is inmiddels met steun van politie en Koninklijke Marechaussee goed geborgd. Het gaat hier om het veiligheidsgevoel dat diep in de samenleving moet worden verankerd tot op de sportclub en in het klaslokaal.

Het is de reactie op de diversiteit aan genoemde zaken samen die de Joodse gemeenschap het gevoel geeft al dan niet welkom te zijn in die Nederlandse samenleving waar zij al vele eeuwen actief deel van uitmaakt. Wat de Joodse gemeenschap verwacht -en als onderdeel van de Nederlandse samenleving ook mag verwachten- is een alerte houding van alle betrokkenen, om het gevoel van erbij horen, van onderdeel uitmaken van, te behouden.

